

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ**

**Кафедра кримінального процесу, криміналістики та експертології
факультету № 6**

РОБОЧА ПРОГРАМА

**навчальної дисципліни «Напрями розвитку науки криміналістики»
вибіркових компонент освітньої програми третього (доктор філософії)
освітньо-наукового рівня вищої освіти**

081 Право

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 25.09.2023 р. № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 21.09.2023 р. № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 22.09.2023 р. № 8

Розглянуто на засіданні кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6 ХНУВС (протокол № 8 від 17.09.2023 року)

Розробники:

Завідувач кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ д.ю.н., професор Щербаковський М. Г.

Рецензенти:

Завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, д.ю.н., професор Житний О.О.

Професор кафедри криміналістики, судової експертології та домедичної підготовки факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор Степанюк Р. Л.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем – 8	08 Право; 081 Право; третій (освітньо-науковий)	Навчальний курс – 2 Семестр – 3 Види контролю: екзамен
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – 16; Семінарські заняття – 28; Самостійна робота – 46. Реферати – 40		Лекції – 8; Семінарські заняття – 10; Самостійна робота – 72. Реферати – 40

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Напрями розвитку науки криміналістика та судова експертиза» є поглиблене вивчення сучасних криміналістичних засобів і методів виявлення та одержання доказової й орієнтуючої інформації у ході розслідування кримінальних проваджень.

Завданнями вивчення дисципліни «Напрями розвитку науки криміналістика та судова експертиза» є:

- засвоєння сучасних завдань криміналістики та тенденцій її розвитку;
- вивчення сучасних завдань судової експертизи та визначення її місця в системі юридичних знань;
- систематизація та закріплення знань про використання комп'ютерних технологій при розслідуванні злочинів;
- засвоєння сучасних форм протидії розслідуванню та криміналістичних засобів її подолання;
- систематизація та закріплення знань щодо використання сучасних криміналістичних технологій;
- систематизація та закріплення сучасних положень формування та реалізації методики розслідування окремих видів злочинів.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна взаємопов'язана з іншими навчальними дисциплінами: «Кримінальний процес», «Криміналістика», «Судова експертологія», «Кримінальне право», «Кримінологія», «Оперативно-розшукова діяльність».

Очікувані результати навчання: У результаті вивчення навчальної дисципліни «Напрями розвитку науки криміналістика та судова експертиза» здобувачі повинні:

знати:

- криміналістичні аспекти сучасної злочинності;
- сучасні завдання криміналістики та тенденції її розвитку;
- сучасні завдання судової експертизи;
- правила фіксації криміналістично значимої інформації з використанням комп'ютерних технологій;
- принципи та правила використання технічних засобів у криміналістиці;
- сучасні засоби та методи виявлення, вилучення, фіксації, дослідження криміналістично значимої інформації;
- тактичні правила і прийоми проведення слідчих (розшукових) дій;
- критерії допустимості тактичних засобів при проведенні слідчих дій;
- принципи та правила розробки тактичних прийомів проведення слідчих (розшукових) дій;
- криміналістичні засоби забезпечення безпеки учасників кримінального процесу;
- види судових експертиз;
- сутність, структуру та класифікацію криміналістичних методик;
- принципи формування та реалізації окремих криміналістичних методик;

вміти:

- аналізувати й оцінювати вихідну інформацію про кримінальні правопорушення та приймати аргументоване рішення відносно використання отриманої інформації;
- застосовувати правила фіксації криміналістично значимої інформації з використанням комп'ютерних технологій;
- застосовувати та розробляти нові засоби та методи виявлення, вилучення, фіксації, дослідження, криміналістично значимої інформації;
- кваліфіковано проводити слідчі (розшукові) дії у відповідності до виду кримінального правопорушення;
- розробляти нові тактичні прийоми підготовки, проведення та фіксації слідчих (розшукових) дій;
- застосовувати результати судових експертиз в розслідуванні злочинів;
- визначати основні напрямки розслідування окремих видів злочинів;
- розробляти окремі криміналістичні методики.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. Криміналістика XXI століття: завдання та тенденції розвитку.

Природа криміналістики. Сучасні завдання криміналістики та тенденції її розвитку. Обґрунтування сучасного визначення і перспективи розвитку поняття криміналістики. Сучасне розуміння об'єкта та предмета криміналістики. Проблеми становлення новітньої системи криміналістики.

ТЕМА № 2. Сучасні можливості техніко-криміналістичного забезпечення розслідування злочинів.

Поняття техніко-криміналістичного забезпечення злочинів. Засоби і методи дослідження техніко-криміналістичного забезпечення розслідування злочинів. Особливості техніко-криміналістичного забезпечення в діяльності слідчого.

ТЕМА № 3 Загальнотеоретичні проблеми криміналістичної тактики.

Предмет та структура криміналістичної тактики. Тактичний прийом як елемент криміналістичної тактики. Проблеми використання слідчих хитрощів (психологічних пасток). Допустимість психологічного впливу при проведенні слідчих дій. Функції та види тактичних прийомів. Проблеми систематизації тактичних прийомів у криміналістиці.

ТЕМА № 4. Окремі вчення в структурі судової експертології.

Різновиди окремих вчень. Вчення загальної теорії експертології. Вчення, які є основою розроблення наукових методик окремих видів судових експертиз. Основні напрямки реформування інституту судової експертизи.

ТЕМА № 5 Класифікація судових експертиз та їх можливості.

Наукові основи класифікації судових експертиз. Сучасна класифікація судових експертиз. Особливості проведення повторних, додаткових, комісійних та комплексних експертиз. Використання сучасних можливостей судових експертиз у слідчій діяльності.

ТЕМА № 6. Протидія розслідуванню злочинів та криміналістичні засоби її подолання.

Поняття, сутність та значення конфліктних ситуацій. Поняття та сутність протидії розслідуванню злочинів. Поняття та система криміналістичних засобів подолання протидії розслідуванню кримінальних правопорушень. Проблеми захисту учасників кримінального судочинства.

ТЕМА № 7. Призначення та роль криміналістичної методики в оптимізації досудового слідства.

Загальні положення методики розслідування злочинів: поняття, сутність, ознаки. Місце криміналістичної методики в системі криміналістики. Види криміналістичних методик. Джерела формування методик розслідування злочинів. Принципи розробки методики розслідування окремих видів злочинів.

ТЕМА № 8. Проблеми побудови та реалізації окремих криміналістичних методик.

Структура і зміст окремої криміналістичної методики. Криміналістична класифікація злочинів та її роль в диференціації криміналістичних методик. Прагматична функція криміналістичної характеристики злочинів. Типові тактичні операції як структурний елемент окремої криміналістичної методики. Принципи побудови та застосування. Проблеми типізації та алгоритмізації в діяльності слідчого. Система окремих криміналістичних методик та проблема їх практичного застосування.

4. Структура навчальної дисципліни
4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва змістового модулю, номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 3							
Тема № 1. Криміналістика ХХІ століття: завдання та тенденції розвитку.	12	2	4			6	
Тема № 2. Сучасні можливості техніко-криміналістичного забезпечення розслідування злочинів.	12	2	4			6	
Тема № 3. Загальнотеоретичні проблеми криміналістичної тактики	10	2	2			6	
Тема № 4. Окремі вчення в структурі судової експертології	12	2	4			6	
Тема № 5. Класифікація судових експертиз та їх можливості	8	2	2			4	
Тема № 6. Протидія розслідуванню злочинів та криміналістичні засоби її подолання	12	2	4			6	
Тема № 7. Призначення та роль криміналістичної методики в оптимізації досудового слідства	12	2	4			6	
Тема № 8. Проблеми побудови та реалізації окремих криміналістичних методик	12	2	4			6	
Всього	90	16	28			46	Екзамен

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва змістового модулю, номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 3							
Тема № 1. Криміналістика ХХІ століття: завдання та тенденції розвитку.	13	1	2			10	
Тема № 2. Сучасні можливості техніко-криміналістичного забезпечення розслідування злочинів.	13	1	2			10	
Тема № 3. Загальнотеоретичні проблеми криміналістичної тактики	12	1	1			10	
Тема № 4. Окремі вчення в структурі судової експертології	12	1	1			10	
Тема № 5. Класифікація судових експертиз та їх можливості	10	1	1			8	
Тема № 6. Протидія розслідуванню злочинів та криміналістичні засоби її подолання	10	1	1			8	
Тема № 7. Призначення та роль криміналістичної методики в оптимізації досудового слідства	10	1	1			8	
Тема № 8. Проблеми побудови та реалізації окремих криміналістичних методик	10	1	1			8	
Всього	90	8	10			72	Екзамен

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни	Література
Тема № 1. Криміналістика ХХІ століття: завдання та тенденції розвитку 1. Поняття криміналістики та її природа. 2. Сучасні завдання криміналістики та тенденції її розвитку. 3. Проблеми становлення новітньої системи криміналістики. 4. Сучасне розуміння об'єкта і предмета криміналістики. 5. Зв'язок криміналістики з іншими науками.	1-7
Тема № 2. Сучасні можливості техніко-криміналістичного забезпечення розслідування злочинів 1. Поняття техніко-криміналістичного забезпечення розслідування злочинів. 2. Техніко-криміналістичні засоби та методи, що використовуються при збиранні речових доказів. 3. Техніко-криміналістичні засоби фіксації криміналістично значимої інформації. 4. Правила використання цифрової фото,- відеотехніки при проведенні слідчих (розшукових) дій. 5. Режим відеоконференції під час досудового розслідування: правила проведення.	9, 10, 17, 20, 21
Тема № 3. Загальнотеоретичні проблеми криміналістичної тактики 1. Предмет та структура криміналістичної тактики. 2. Допустимість психологічного впливу при проведенні слідчих дій. 3. Функції та види тактичних прийомів. 4. Проблеми систематизації тактичних прийомів у криміналістиці 5. Поняття та види тактичних прийомів. 6. Систематизація тактичних прийомів у криміналістиці.	1-7, 16, 19
Тема № 4. Окремі вчення в структурі судової експертології 1. Вчення загальної теорії експертології. 2. Вчення, які є основою розроблення наукових методик окремих видів судових експертиз. 3. Основні напрямки реформування інституту судової експертизи. 4. Поняття та види криміналістичної ідентифікації. 5. Вчення загальної теорії експертології.	9, 10, 17, 20, 21
Тема № 5. Класифікація судових експертиз та їх можливості 1. Сучасна класифікація судових експертиз. 2. Особливості проведення повторних, додаткових, комісійних та комплексних експертиз. 3. Використання сучасних можливостей судових експертиз у	9, 10, 17, 20, 21

<p>слідчий діяльності</p> <p>4. Наукові основи класифікації судових експертиз.</p> <p>5. Одорологічна експертиза: перспективи розвитку.</p>	
<p>Тема № 6. Протидія розслідуванню злочинів та криміналістичні засоби її подолання</p> <p>1. Поняття, сутність та значення конфліктних ситуацій.</p> <p>2. Поняття та сутність протидії розслідуванню злочинів.</p> <p>3. Поняття та система криміналістичних засобів подолання протидії розслідуванню кримінальних правопорушень.</p> <p>4. Проблеми захисту учасників кримінального судочинства.</p> <p>5. Особи, що потребують захисту під час розслідування кримінальних проваджень.</p>	1-8
<p>Тема № 7. Призначення та роль криміналістичної методики в оптимізації досудового слідства</p> <p>1. Загальні положення методики розслідування злочинів: поняття, сутність, ознаки.</p> <p>2. Місце криміналістичної методики в системі криміналістики.</p> <p>3. Види криміналістичних методик.</p> <p>4. Принципи розробки криміналістичної методики.</p> <p>5. Джерела формування методик розслідування злочинів.</p>	1-8, 11, 12, 16
<p>Тема № 8. Проблеми побудови та реалізації окремих криміналістичних методик</p> <p>1. Структура і зміст окремої криміналістичної методики.</p> <p>2. Криміналістична класифікація злочинів та її роль в диференціації криміналістичних методик.</p> <p>3. Прагматична функція криміналістичної характеристики злочинів.</p> <p>4. Типові тактичні операції як структурний елемент окремої криміналістичної методики.</p> <p>5. Прагматична функція криміналістичної характеристики злочинів.</p>	1-8, 11, 14-16, 18

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

Тема № 1 Криміналістика XXI століття: завдання та тенденції розвитку

1. Поняття криміналістики та її природа.
2. Сучасні завдання криміналістики та тенденції її розвитку.
3. Проблеми становлення новітньої системи криміналістики.
4. Сучасне розуміння об'єкта і предмета криміналістики.
5. Зв'язок криміналістики з іншими науками.

Тема № 2 Сучасні можливості техніко-криміналістичного забезпечення розслідування злочинів

1. Поняття техніко-криміналістичного забезпечення розслідування злочинів.

2. Техніко-криміналістичні засоби та методи, що використовуються при збиранні речових доказів.

3. Техніко-криміналістичні засоби фіксації криміналістично значимої інформації.

4. Правила використання цифрової фото,- відеотехніки при проведенні слідчих (розшукових) дій.

5. Режим відеоконференції під час досудового розслідування: правила проведення.

Тема № 3 Загальнотеоретичні проблеми криміналістичної тактики

1. Предмет та структура криміналістичної тактики.

2. Допустимість психологічного впливу при проведенні слідчих дій.

3. Функції та види тактичних прийомів.

4. Проблеми систематизації тактичних прийомів у криміналістиці

5. Поняття та види тактичних прийомів.

Тема № 4 Окремі вчення в структурі судової експертології

1. Вчення загальної теорії експертології.

2. Вчення, які є основою розроблення наукових методик окремих видів судових експертиз.

3. Основні напрямки реформування інституту судової експертизи.

4. Поняття та види криміналістичної ідентифікації.

5. Вчення загальної теорії експертології.

Тема № 5 Класифікація судових експертиз та їх можливості

1. Сучасна класифікація судових експертиз.

2. Особливості проведення повторних, додаткових, комісійних та комплексних експертиз.

3. Використання сучасних можливостей судових експертиз у слідчій діяльності

4. Наукові основи класифікації судових експертиз.

5. Одорологічна експертиза: перспективи розвитку.

Тема № 6 Протидія розслідуванню злочинів та криміналістичні засоби її подолання

1. Поняття, сутність та значення конфліктних ситуацій.

2. Поняття та сутність протидії розслідуванню злочинів.

3. Поняття та система криміналістичних засобів подолання протидії розслідуванню кримінальних правопорушень.

4. Проблеми захисту учасників кримінального судочинства.

5. Особи, що потребують захисту під час розслідування кримінальних проваджень.

Тема 7 Призначення та роль криміналістичної методики в оптимізації досудового слідства

1. Загальні положення методики розслідування злочинів: поняття, сутність, ознаки.
2. Місце криміналістичної методики в системі криміналістики.
3. Види криміналістичних методик.
4. Принципи розробки криміналістичної методики.
5. Джерела формування методик розслідування злочинів.

Тема 8 Проблеми побудови та реалізації окремих криміналістичних методик

1. Структура і зміст окремої криміналістичної методики.
2. Криміналістична класифікація злочинів та її роль в диференціації криміналістичних методик.
3. Прагматична функція криміналістичної характеристики злочинів.
4. Типові тактичні операції як структурний елемент окремої криміналістичної методики.
5. Прагматична функція криміналістичної характеристики злочинів.

5.1.3. Теми наукових робіт

1. Поняття криміналістики та її природа.
2. Сучасні завдання криміналістики та тенденції її розвитку.
3. Проблеми становлення новітньої системи криміналістики.
4. Сучасне розуміння об'єкта і предмета криміналістики.
5. Зв'язок криміналістики з іншими науками.
6. Поняття техніко-криміналістичного забезпечення розслідування злочинів.
7. Техніко-криміналістичні засоби та методи, що використовуються при збиранні речових доказів.
8. Техніко-криміналістичні засоби фіксації криміналістично значимої інформації.
9. Правила використання цифрової фото,- відеотехніки при проведенні слідчих (розшукових) дій.
10. Режим відеоконференції під час досудового розслідування: правила проведення.
11. Предмет та структура криміналістичної тактики.
12. Допустимість психологічного впливу при проведенні слідчих дій.
13. Функції та види тактичних прийомів.
14. Проблеми систематизації тактичних прийомів у криміналістиці
15. Поняття та види тактичних прийомів.
16. Вчення загальної теорії експертології.
17. Вчення, які є основою розроблення наукових методик окремих видів

судових експертиз.

18. Основні напрямки реформування інституту судової експертизи.
19. Поняття та види криміналістичної ідентифікації.
20. Сучасна класифікація судових експертиз.
21. Особливості проведення повторних, додаткових, комісійних та комплексних експертиз.
22. Використання сучасних можливостей судових експертиз у слідчій діяльності
23. Наукові основи класифікації судових експертиз.
24. Поняття, сутність та значення конфліктних ситуацій.
25. Поняття та сутність протидії розслідуванню злочинів.
26. Поняття та система криміналістичних засобів подолання протидії розслідуванню кримінальних правопорушень.
27. Проблеми захисту учасників кримінального судочинства.
28. Особи, що потребують захисту під час розслідування кримінальних проваджень.
29. Загальні положення методики розслідування злочинів: поняття, сутність, ознаки.
30. Місце криміналістичної методики в системі криміналістики.
31. Види криміналістичних методик.
32. Принципи розробки криміналістичної методики.
33. Джерела формування методик розслідування злочинів.
34. Структура і зміст окремої криміналістичної методики.
35. Криміналістична класифікація злочинів та її роль в диференціації криміналістичних методик.
36. Прагматична функція криміналістичної характеристики злочинів.
37. Типові тактичні операції як структурний елемент окремої криміналістичної методики.
38. Прагматична функція криміналістичної характеристики злочинів.

6. Методи навчання

Формування знань, вмінь та навичок забезпечується поєднанням лекційних та семінарських занять з виконанням завдань для самостійної підготовки.

Метою лекційного курсу «Напрями розвитку науки криміналістика та судова експертиза» є підготовка висококласних спеціалістів з міцною теоретичною та практичною базою знань.

На *семінарських заняттях* з дисципліни використовуються методи навчання: коротке пояснення, аналізу, тренування здобувачів вищої освіти для придбання ними навичок у правильному формулюванні складних юридичних понять і категорій.

Самостійна робота за кожною темою передбачає вивчення згідно з переліком навчальної літератури, що додається до робочої програми навчальної дисципліни та матеріалами лекційного фонду.

Індивідуальна робота передбачає виконання наукових робіт за рекомендованими темами або темою, узгодженою з викладачем.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль (екзамен)

1. Природа криміналістики.
2. Сучасні завдання криміналістики та тенденції її розвитку.
3. Сучасне розуміння об'єкта та предмета криміналістики.
4. Проблеми становлення новітньої системи криміналістики.
5. Поняття техніко-криміналістичного забезпечення розслідування злочинів
6. Способи фіксації криміналістично значимої інформації.
7. Цифрова фотозйомка та цифровий відеозапис як методи фіксації криміналістично значимої інформації.
8. Особливості техніко-криміналістичного забезпечення в діяльності слідчого.
9. Тенденції розвитку криміналістичної техніки
10. Конфлікт на слідстві та шляхи подолання конфліктних ситуацій.
11. Наукові основи класифікації судових експертиз.
12. Сучасна класифікація судових експертиз.
13. Особливості проведення повторних, додаткових, комісійних та комплексних експертиз.
14. Вчення загальної теорії експертології.
15. Основні напрямки реформування інституту судової експертизи.
16. Правові підстави призначення судових експертиз.
17. Особи, що потребують захисту у сфері кримінального судочинства.
18. Система кримінально-процесуальних заходів захисту.
19. Допустимість психологічного впливу при проведенні слідчих дій.
20. Критерії розмежування психологічного впливу і насильства.
21. Поняття, сутність та значення конфліктних ситуацій.
22. Поняття та сутність протидії розслідуванню злочинів.
23. Поняття та система криміналістичних засобів подолання протидії розслідуванню кримінальних правопорушень.
24. Проблеми захисту учасників кримінального судочинства.
25. Поняття криміналістичної методики. Джерела їх формування.
26. Місце криміналістичної методики в системі криміналістики.
27. Види криміналістичних методик.
28. Принципи розробки методики розслідування окремих видів злочинів.

29. Структура і зміст окремої криміналістичної методики.
30. Криміналістична класифікація злочинів та її роль в диференціації криміналістичних методик.
31. Поняття, структура криміналістичної характеристики злочинів та її значення в методиці розслідування окремих видів злочинів.
32. Поняття та криміналістична класифікація електоральних злочинів.
33. Криміналістична характеристика електоральних злочинів.
34. Типові слідчі ситуації початкового етапу та відповідні їм алгоритми розслідування електоральних злочинів.
35. Тактика проведення огляду при розслідуванні електоральних злочинів.
36. Особливості допиту підозрюваного під час розслідування електоральних злочинів.
37. Використання спеціальних знань при розслідуванні електоральних злочинів.
38. Криміналістична класифікація злочинів проти правосуддя.
39. Криміналістична характеристика осіб, що вчиняють злочини проти правосуддя.
40. Криміналістична характеристика способів вчинення злочинів проти правосуддя.
41. Використання спеціальних знань при розслідуванні злочинів проти правосуддя.
42. Документальні джерела інформації про злочини проти правосуддя.
43. Тактика допиту підозрюваного при розслідуванні злочинів проти правосуддя.
44. Особливості взаємодії слідчого з оперативними підрозділами при розслідуванні злочинів проти правосуддя.
45. Особливості допиту свідків при розслідуванні злочинів проти правосуддя.
46. Поняття та криміналістична класифікація екологічних злочинів.
47. Криміналістична характеристика екологічних злочинів.
48. Типові слідчі ситуації початкового етапу та відповідні їм алгоритми розслідування екологічних злочинів.
49. Тактика проведення огляду при розслідуванні екологічних злочинів.
50. Особливості допиту підозрюваного під час розслідування екологічних злочинів.
51. Використання спеціальних знань при розслідуванні екологічних злочинів.
52. Криміналістична характеристика злочинів, пов'язаних з порушенням вимог законодавства про охорону праці.
53. Типові слідчі ситуації початкового етапу та відповідні їм алгоритми розслідування злочинів, пов'язаних з порушенням вимог законодавства про охорону праці.
54. Тактика проведення огляду при розслідуванні злочинів, пов'язаних з

порушенням вимог законодавства про охорону праці.

55. Використання спеціальних знань при розслідуванні злочинів, пов'язаних з порушенням вимог законодавства про охорону праці.

56. Криміналістична характеристика комп'ютерних злочинів.

57. Типові слідчі ситуації початкового етапу та відповідні їм алгоритми розслідування комп'ютерних злочинів.

58. Тактика проведення огляду при розслідуванні комп'ютерних злочинів.

59. Криміналістична характеристика злочинів міжнародного характеру.

60. Особливості розслідування злочинів міжнародного характеру.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок здобувача виокремити проблемні питання застосування чинного кримінального процесуального законодавства України й запропонувати окремі шляхи його вдосконалення.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності враховуються такі види робіт: семінарські заняття; самостійна та індивідуальна робота (ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат аудиторної роботи за модуль	=	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: left; padding: 5px;">Оцінка, яка отримана на під час 1 аудиторного заняття</div> <div>+</div> <div style="text-align: left; padding: 5px;">Оцінка, яка отримана на під час 2 аудиторного заняття</div> <div>+</div> <div style="text-align: left; padding: 5px;">Оцінка, яка отримана на під час ... аудиторного заняття</div> <div>+</div> <div style="text-align: left; padding: 5px;">Оцінка, яка отримана на під час n аудиторного заняття</div> </div>	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="margin-right: 5px;">•</div> <div style="text-align: left; padding: 5px;">Кількість виставлених оцінок під час аудиторних занять цього модулю</div> </div>
---------------------------------------	---	--	---

Формула розрахунку підсумкової оцінки навчальної дисципліни за аудиторну роботу

Результат самостійної та індивідуальної роботи розраховується за такою ж формулою як і результат аудиторної роботи та виставляється викладачем у журналі обліку роботи академічної групи здобувачів вищої освіти окремою графою.

Студент, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання і проводиться у формі заліку. Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувача, залікових книжках тощо.

Присутність студента на проведенні заліку є обов'язковою. Якщо здобувач не з'явився на залік, то у відомість обліку успішності ставить відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль оцінюється за національною шкалою. Для переведу результатів, набраних заліку, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт 10, таким чином максимальна кількість балів на заліку, які використовуються при розрахунку успішності здобувачів вищої освіти, становить – 50

Підсумкові бали визначаються як сума балів, отриманих здобувачем вищої освіти протягом семестру та балів, набраних на заліку.

Підсумкові бали навчальної дисципліни за результатами вивчення модулів	=	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: left; padding: 5px;">бали набрані за 1 модуль</div> <div>+</div> <div style="text-align: left; padding: 5px;">бали набрані за 2 модуль</div> <div>+</div> <div style="text-align: left; padding: 5px;">бали набрані за ... модуль</div> <div>+</div> <div style="text-align: left; padding: 5px;">бали набрані за n модуль</div> </div>	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="margin-right: 5px;">•</div> <div style="text-align: left; padding: 5px;">Кількість модулів</div> </div>	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="margin-right: 5px;">+</div> <div style="text-align: left; padding: 5px;">Бали набрані на підсумковому контролі (екзамені, заліку)</div> </div>
--	---	--	---	--

Формула розрахунку підсумкових балів навчальної дисципліни

Критерії оцінювання навчальної дисципліни

Робота під час навчальних занять	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, виконати практичне завдання тощо	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
80-84			
75-79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
65-69			
60-64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.

40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21-39			
1-20		F	« Безумовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна

1. Криміналістика: підручник: в 2 т. т. 1. Харків. Харківський нац. ун-т внутр. справ. 2018. . 384 с.
2. Криміналістика: підручник: в 2 т. т. 2. Харків. Харківський нац. ун-т внутр. справ. 2018. 312 с.
3. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків : Право, 2019. 456 с.
4. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 2 / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків : Право, 2019. 328 с.
5. Криміналістика: підручник / за заг. ред. Є. В. Пряхіна. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 948 с.
6. Криміналістика: криміналістична техніка : навч. посіб. Харків : ХНУВС, 2023. 388 с.
7. Криміналістика: підручник / за заг. ред. В. В. Пясковського. Харків: Право, 2020. 752 с.
8. Сучасні методи досудового розслідування кримінальних правопорушень : підручник // за заг. ред. проф. О.М. Цільмак. Одеса: ОДУЕІС, 2017. 352 с.
9. Судові експертизи в процесуальному праві України: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 424.
10. Експертизи у судочинстві України: посібник / за заг. ред. В. Г. Гончаренка, І. В. Гори. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 504 с.
11. Досудове розслідування: навч. посібник / за заг. ред. Ю. А. Комісарчук та А. Я. Хитри. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 600 с.

Додаткова

12. Абламський С. Є., Юхно О. О., Лук'яненко Ю. В. Взаємодія слідчого з іншими органами і підрозділами при розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень: навчальний посібник Харків: ХНУВС, 2017. 152 с.
13. Александров О.С., Гришін С.П., Зейкан Я.П. А46 Перехресний допит у суді: навч.-практ. посіб. К.: Алерта, 2015. 528 с.
14. Войтович Є. М., Тичина Д. М., Антошук А. О. Основи методики розслідування насильницького зникнення людини : монографія. Київ : 7БЦ, 2022. 176 с.
15. Гусєва В. О. Методика розслідування злочинів проти авторитету органів державної влади у сфері правоохоронної діяльності : монографія. Харків : ТОВ «У справі», 2020. 452 с.
16. Журавель В.А. Загальна теорія криміналістики: генеза та сучасний стан: монографія. Харків.: Право, 2021. 428 с.
17. Клименко Н. І. Судова експертологія : курс лекцій. К., 2007.
18. Коваленко А. В. Розслідування посягань на життя та здоров'я журналістів: монографія. Сєверодонецьк : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2018. – 268 с.
19. Корж В.П. Огляд місця події: процесуальні особливості, криміналістичні рекомендації: науко-практичний посібник для слідчих, прокурорів, поліцейських патрульної та кримінальної поліції. Харків: 2018. 264 с.
20. Пиріг І. В. Теоретико-прикладні проблеми експертного забезпечення досудового розслідування : монографія. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2015. 432 с.
21. Щербаківський М. Г. Проведення та використання судових експертиз у кримінальному провадженні: монографія. Харків: В деле, 2015. 560 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.naiu.kiev.ua/naiu/tslc/index.php>
2. <http://www.nbu.gov.ua/>
3. <http://rada.gov.ua/laws/main/a#Find>
4. <http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/index>
5. <http://www.kmu.gov.ua/control/>
6. <http://uk.wikipedia.org/wiki/>